

TIBET NENÍ JEN BUDDHISMUS

Zdeněk Vojtíšek

O náboženství Tibetu vyšlo v časopise *Dingir* už jistě několik desítek článků. Až na několik spíše okrajových zmínek pojednávaly tyto články ale jen o tibetském buddhismu. Má to logiku: buddhismus je v Tibetu ve své místní specifické variantě většinovým náboženstvím a jeho impozantní misie na Západ se samozřejmě týká i české společnosti. Dvakrát tvořilo toto náboženství téma *Dingiru*: číslo 4 v roce 2004 (7. ročník) s tématem „Tibetský buddhismus“ bylo brzy rozebráno a je v současnosti k dispozici jen na internetu, číslo 3 v roce 2017 (20. ročník) mělo téma „Buddhismus Diamantové cesty“ a pojednávalo o společenství, které je největším reprezentantem tibetského buddhismu u nás.

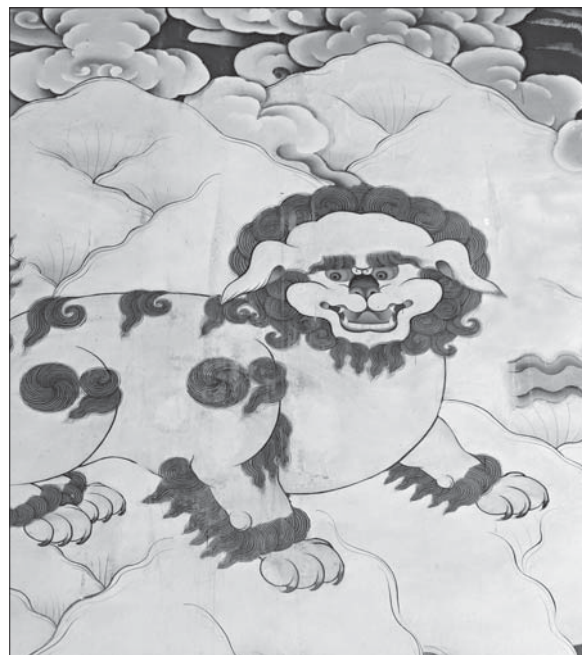
Hlavně díky Teosofické společnosti (založené v New Yorku roku 1875) překročila inspirace Tibetem hranice buddhismu a Tibet mohutně vstoupil do tradice západního esoterismu. Do Tibetu situovala tajemné mahátmy (velké bílé bratrstvo či nanebevzaté mistry) jedna ze zakladatelů Teosofické společnosti, Jelena Petrovna Blavatskaja (1831–1891). Prostřednictvím dědiců Teosofické společnosti (až k nedávnému hnutí Nového věku) se do náboženského i kulturního povědomí Západu dostal Tibet jako země mocných sil přírody, tajemných schopností člověka a zároveň jako země čisté, nezkažené duchovnosti.

Ještě v jednom smyslu platí, že Tibet není jen buddhismus. Západní zájemci o náboženství v posledních desetiletích více (a dokonce i odborně) prozkoumávají předbuddhistické náboženství bön a někteří z nich nacházejí pro svůj vlastní duchovní život nauku a praxi dzogčhenu, která je – minimálně v jejich očích – praxí univerzální a na buddhismu nezávislou. A k tomu ještě musíme připočítat, že náboženský život některých Čechů ovlivňuje také (údajná) politická paralela Tibetánů s Čechoslováky v případě jejich hrdinného a marného zápasu s daleko větším ozbrojeným a pohlcujícím soupeřem (Čínou, resp. Sovětským svazem roku 1968).

O tom všem se píše v tématu tohoto časopisu. Doktorandi **Martin Hanker** a **Petr Jandáček** z pražské Filozofické fakulty nastínili v úvodním článku tématu, jak obraz Tibetu pronikl do české esoterické tradice, a docent na Filozofické fakultě v Brně **Luboš Bělka** se z celého pokladu náboženství Tibetu soustředil na velmi inspirativní představu skrytého tibetského království Šambhaly a na vliv šambhalského mýtu na Západě. Doktorandka Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy **Jitka Schlichtsová** zmapovala české neziskové organizace, které se Tibetem (a více či méně i jeho náboženstvím) zabývají. Šéfredaktor *Dingiru* **Zdeněk Vojtíšek** připojil reportáž ze společenství tibetského buddhismu Rabten Čhōdarling a **Petr Jandáček** pro *Dingir* sepsal základní populárně odborné pojednání o bōnu. Dzogčhen představil jeho praktikující, překladatel **Jindřich Veselý**, a o rozhovor jsme požádali tibetoložku a pro-tibetskou aktivistku **Zuzanu Ondomišiovou**. K tématu se vztahuje i jedna z recenzí (napsal ji religionista **Ivan Štampach**) a také ukázka současného tibetského náboženského myšlení v rubrice „čtení“ (vybral ji další z překladatelů duchovní literatury v tomto čísle, **Ladislav Puršl**).

Téma tohoto čísla časopisu je méně rozsáhlé, než bylo v posledních letech zvykem. Mohli jsme se proto vrátit k tématu minulého čísla („Současná hudba a náboženství“) a do rubriky „reflexe“ zařadit i články **Jana R. Dřízala** a **Petra Wagnera**. Po několika letech dokonce zbylo místo i na odlehčenou esej; poslal nám ji filosof a religionista **Martin Krcha**.

V minulém čísle jsme oznámili, že obsah oblíbených rubrik „info-servis“ a „události“ raději přesouváme na internet (do Náboženského infoservisu). U toho zůstáváme i v tomto čísle. ■

OBSAH

Nejistota v pojetí islámu (<i>Zbyněk Marjanko</i>)	74
Na prahu snu a reality (<i>Matěj Senft</i>)	76

Z domova

Otázka vyznání ve sčítání lidu (<i>Ivan O. Štampach</i>)	78
Od liturgické obnovy k reformám (<i>Lukáš Bujna</i>)	81

Téma

Fascinace Tibetem ve spiritualitě Čechů (<i>Martin Hanker, Petr Jandáček</i>)	83
Neziskovky pro Tibet (<i>Jitka Schlichtsová</i>)	86
Šambhala v českém prostředí (<i>Luboš Bělka</i>)	88
Rabten Čhōdarling (<i>Zdeněk Vojtíšek</i>)	91
Stav prvotní dokonalosti (<i>Jindřich Veselý</i>)	92
Bön před buddhismem (<i>Petr Jandáček</i>)	95

Rozhovor se Zuzanou Ondomišiovou

To poslední, co si Čína nepodmanila (<i>Jitka Schlichtsová</i>)	98
--	----

Reflexe

Záblesky světla (<i>Petr Wagner</i>)	100
Jonathan Harvey a hledání ducha hudby (<i>Jan R. Dřízal</i>)	102

Recenze

Uspořádat si emoce, vztahy a životní styl podle Pemy Čhōdrön (<i>Ivan Štampach</i>)	104
Česká a slovenská religiozita po rozpadu společného štátu (<i>Martin Dojčár</i>)	105
Zevrubně o islamismu (<i>Jan Sušer</i>)	106

Esej

Religionistika jako náboženství (<i>Martin Krcha</i>)	107
---	-----

Čtení

Rada pro praktikující (<i>Kjabdže Čatral Sangje Dordže</i>)	3. strana obálky
--	------------------

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Ph.D. (*1963), je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu *Dingir*.